Dosarul Nr.25r--175/24 (2-24103317-03-25r-23092024)

Judecătorul V. Pîslariuc, Judecătoria Orhei, sediul Central

CURTEA DE APEL BĂLȚI

D E C I Z I E

09 octombrie 2024 mun. Bălţi

Colegiul Civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi,

având în componenţa sa:

Preşedintele colegiului: Natalia Chircu,

Judecătorii: Dumitru Corolevschi și Ivan Parii,

examinând, fără citarea părților, cererea de recurs declarată de executorul judecătoresc Mașnic Daniela împotriva încheierii judecătoriei Orhei, sediul Central din 16 septembrie 2024 în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Mașnic Daniela privind aplicarea interdicției de a părăsi țara față de Constantin Tricolici pe un termen de 6 luni,

a constatat:

Poziția instanței de fond:

1. La 16 septembrie 2024 executorul judecătoresc Mașnic Daniela s-a adresat cu un demers la Judecătoria Orhei, sediul Central prin care solicită aplicarea interdicţiei de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Constantin Tricolici.
2. În motivarea demersului executorul judecătoresc a invocat că, deține spre executare silită procedura de executare nr.149s-2243/2024 intentată la 18.06.2024 în baza documentului executoriu nr.DCA01 238837 din 21.03.2024 din 21.03.2024 emis de Inspectoratul de Poliție Fălești, privind încasarea amenzii în mărime de 900 lei de la Constantin Tricolici în beneficiul statului.
3. Astfel, în scopul asigurării executării documentului executoriu, executorul judecătoresc a aplicat măsuri de asigurare a executării fapt confirmat prin încheierile executorului. În procesul executării documentului executoriu s-a constatat că debitorul Constantin Tricolici traversează periodic frontiera statului Republicii Moldova. Având în vedere că până în prezent documentul executoriu nu a fost executat, iar debitorul nu deține mijoace bănești, bunuri mobile, imobile care ar putea fi urmărite în contul stingerii obligației pecuniare, executorul judecătoresc consideră necesară aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara pe un termen de 6 luni în privinţa debitorului.

4. Prin încheierea judecătoriei Orhei, sediul Central din 16 septembrie 2024 demersul executorului judecătoresc Mașnic Daniela a fost respins ca fiind neîntemeiat.

Solicitarea recurentului:

5. La 17 septembrie 2024 executorul judecătoresc Mașnic Daniela a declarat recurs împotriva încheierii nominalizate, solicitând admiterea recursului înaintat, casarea încheierii instanței de fond din 16 septembrie 2024 cu emiterea unei noi soluții de admitere a demersului și dispunerea aplicării interdicției de a părăsi țara față de debitorul Constantin Tricolici.

Argumentele părților:

6. În cererea de recurs s-a invocat că, executorul judecătoresc a emis încheieri cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare prin care s-a constatat că debitorul nu are deschise conturile bancare în instituțiile bancare, nu dispune de bunuri mobile și imobile, nu este încadrat în câmpul muncii. Debitorul circulă regulat peste hotarele țării. Datoria până în prezent e neachitată.
7. Referință din partea debitorului Constantin Tricolici în adresa instanței nu a parvenit.

Aprecierea instanței de recurs:

8. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, verificând temeiurile recursului, studiindu-le în cumul cu materialele dosarului, Colegiul civil consideră necesar să respingă cererea de recurs fiind neîntemeiată cu menținerea încheierii primei instanțe din următoarele motive:
9. Instanţa de recurs reiterează prevederile art. 425 CPC, care statuează expres că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
10. Potrivit materialelor cauzei rezultă cu certitudine că, încheierea din 16.09.2024 a fost expediată în adresa executorului judecătoresc la aceiași dată, iar cererea de recurs a fost declarată la 17.09.2024, în interiorul termenul legal de atac de 15 zile de la comunicarea actului judecătoresc. Astfel, prin prisma art. 425 CPC, instanţa de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.
11. În conformitate cu art.426 alin.3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.
12. Conform art. 427 lit. „a” CPC al RM instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.
13. Colegiul civil, reiterând normele legale sus citate, consideră necesar a menționa faptul că legalitatea și temeinicia încheierii contestate se verifică în baza înscrisurilor probatorii administrate instanței de fond până la emiterea încheierii și în baza recursurilor și referințelor depuse de părți și alți participanți.
14. Conform art. 22 alin. 1) lit. x) Cod de executare, executorul judecătoresc este în drept, să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a

interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătoreşti.

15. Conform art. 64 alin.1 CE al RM, interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci când prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers.
16. S-a constatat că, executorul judecătoresc Mașnic Daniela s-a adresat cu un demers în judecată prin care solicită aplicarea interdicţiei faţă de debitorul Constantin Tricolici de a părăsi ţara, pe un termen de 6 luni.
17. Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță prin încheierea din 16 septembrie 2024 a concluzionat asupra netemeiniciei demersului executorului judecătoresc Mașnic Daniela cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Constantin Tricolici, pe un termen de șase luni.
18. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, executorul judecătoresc Mașnic Daniela a contestat-o cu recurs.
19. Conform prevederilor art. 10 alin.1) CE, Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile.
20. Conform art. 63 alin.1 lit.„b” CE al RM, în scopul asigurării executării eficiente a documentului executoriu, odată cu intentarea procedurii de executare şi pe tot parcursul acesteia, executorul judecătoresc este în drept să aplice măsuri de asigurare a executării documentului executoriu în măsura în care acestea au o legătură cauzală directă cu dispozitivul documentului executoriu sau rezultă direct din acesta, și anume: să interzică debitorului de a săvârşi anumite acte.
21. Astfel, prin prisma normelor de drept citate supra Colegiul civil reține faptul că, în procedura executorului judecătoresc Mașnic Daniela a parvenit documentului executoriu nr.DCA01 238837 din 21.03.2024 din 21.03.2024 emis de Inspectoratul de Poliție Fălești, privind încasarea amenzii în mărime de 900 lei de la Constantin Tricolici în beneficiul statului (f.d.3).
22. Prin încheierea executorului judecătoresc Mașnic Daniela nr. 149s-2243/2024 din 13.06.2024 a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu DCA01 238837 din 21.03.2024 (f.d. 4 verso).
23. Prin încheierea nr.149s-2243/2024 din 25.07.2024 executorul judecătoresc a aplicat interdicţia și s-au indisponibilizat conturile bancare a debitorului. (f.d. 7-9).

24. Totodată, potrivit informaţiei prezentate de executorul judecătoresc, ca urmare a accesării bazei de date a sistemului de căutare SI „Web Acces”, s-a mai constatat că ultima intrare a debitorului Constantin Tricolici este înregistrată la 16.08.2024. Înscrieri privind ieșirile debitorului de pe teritoriul țării, în actul respectiv, nu se regăsesc. (f.d. 11 verso).
25. Astfel, Colegiul civil susține poziția instanței de fond precum că executorul judecătoresc n-a întreprins toate măsurile posibile de executare a documentului executoriu.
26. Conform art. 74 Cod de executare, executarea silită se efectuează prin: a) urmărirea mijloacelor băneşti (inclusiv în valută străină) în numerar ale debitorului; b) urmărirea mijloacelor băneşti (inclusiv în valută străină) de pe conturile bancare ale debitorului; c) urmărirea bunurilor debitorului prin aplicarea sechestrului pe bunuri şi prin vînzarea sau administrarea lor silită;d) urmărirea salariului, pensiei, bursei şi altor venituri ale debitorului; e) urmărirea mijloacelor băneşti (inclusiv în valută străină) şi bunurilor debitorului care se află la terţi; f) ridicarea de la debitor şi predarea către creditor a obiectelor indicate în documentul executoriu; g) alte măsuri prevăzute de lege.
27. După cum rezultă din înscrisurile anexate la demers, unica măsură de asigurare a documentului executoriu, întreprinsă efectiv de executor prin încheierea nr.149s-2243/2024 din 25.07.2024, a fost aplicarea interdicţiei și indisponibilizării conturilor bancare a debitorului, ulterior constatîndu-se în procedura de executare faptul, că debitorul nu deține conturi bancare.
28. Colegiul constată că din materialele prezentate, se constată că executorul judecătoresc Daniela Mașnic, nu și-a justificat nicicum cele invocate în demers, precum că debitorul, nu deține în proprietate bunuri mobile sau imobile.
29. Colegiul atestă că executorul judecătoresc nu a stabilit dacă debitorul dispune efectiv de bunuri mobile sau imobile înregistrate în registrele de stat, proprietăți care pot fi urmărite silit. Prin urmare, Colegiul constată că executorul judecătoresc nu a făcut dovada acțiunilor întreprinse în vederea identificării bunurilor mobile și imobile ale debitorului.
30. Concomitent, Colegiul remarcă, că executorul judecătoresc nu a făcut dovada că, neexecutarea documentului executoriu este în legătură cu părăsirea țării de către debitor, și că acesta se eschivează de la executare părăsind/ traversând hotarele Republicii Moldova.
31. Prin urmare, Colegiul punctează că instanța de fond just a constatat că executorul judecătoresc nu a fost consecvent și activ în procesul de executare a documentului executoriu concret, nu a întreprins acțiuni suficiente în vederea executării reale și nu a întreprins acțiuni suficiente în vederea stabilirii dacă debitorul dispune sau nu de bunuri mobile sau imobile care pot fi urmărite silit.
32. La caz, Colegiul reiterează că, interdicţia de a părăsi ţara, stipulată de art. 64 din Codul de executare, este o măsură excepţională, fiind instituită pentru asigurarea executării documentului executoriu. Aceasta se aplică doar după ce au fost efectuate măsurile prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul de executare. După conţinutul lor,

aceste măsuri, având scopul de a asigura executarea documentului executoriu, reprezintă un spectru de interdicţii, ce grevează direct sau indirect patrimoniul debitorului, din care urmează a fi percepută datoria.

33. În pofida argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil subliniază faptul că, interdicția de a părăsi țara, fiind măsură legală de asigurare a executării efective a hotărârii judecătorești, nu reprezintă o ingerință nejustificată în dreptul la libera circulație, garantat de art. 27 din Constituție și normelor actelor internaționale.
34. De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reţinut, cu titlu de principiu, că dreptul la un proces echitabil ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică a unui stat ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă şi obligatorie să rămână inoperabilă, în detrimentul unei părţi a procesului (Immobiliare Saffi v. Italia, 28 iulie 1999, § 63; Şandor v. România, 24 martie 2005, § 23).
35. Conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, în contextul unor litigii având ca subiect ingerinţa în dreptul de a părăsi ţara, măsura de restricţionare a trecerii frontierei de stat a unei persoane debitoare ar putea fi dispusă în cazul în care este necesară protejarea drepturilor altor persoane, şi anume protejarea drepturilor şi intereselor legitime ale creditorilor ce dispun de un titlu executoriu. În speţa Reiner contra Bulgariei (nr. 46343/99 din 23 mai 2006) Curtea Europeană a estimat că „...din principiul proporţionalităţii reiese că restricţia privind dreptul de a părăsi ţara sa din cauza unei datorii neachitate nu poate fi justificată decât în măsura în care urmăreşte un scop, perceperea datoriei, iar faptul că debitorul părăseşte ţara ar putea compromite şansele de a percepe suma în cauză”.
36. Conform constatărilor Curţii Europene, măsura restrictivă trebuie să fie prevăzută expres de lege, să aibă la origine un temei legal şi să fie aplicată doar după expirarea termenului de executare benevolă a titlului executoriu şi după întreprinderea unor eforturi rezonabile pentru a percepe datoria prin alte mijloace, astfel, încât restricţia să fie o ultimă soluţie de natură a influenţa conduita şi responsabilitatea debitorilor pentru executarea titlurilor executorii.
37. Conform Codului de executare, interdicţia de a părăsi ţara este aplicabilă doar după expirarea termenului de executare benevolă şi în cazul *epuizării altor mijloace*, cu respectarea prevederilor exprese ale art. 22 alin. (1) lit. x) şi art. 63 din Codul de executare.
38. Interdicţia de a părăsi ţara ar putea fi aplicată doar în cazul epuizării tuturor măsurilor de asigurare a executării sau în urma constatării caracterului ineficient al acestora, măsura în cauză având un caracter final. Or, interdicţia de a părăsi ţara vine ca o ultimă şi extremă soluţie în vederea executării documentului executoriu. La înaintarea unui astfel de demers, executorul judecătoresc urmează să facă proba măsurilor luate în faţa instanţei de judecată.
39. În speţă, Colegiul urmează să reţină că executorul judecătoresc nu a confirmat lipsa patrimoniului susceptibil urmăririi în vederea executării silite a documentului executoriu şi anume ceea ce ține de bunuri imobile și mobile ale debitorului.
40. Executorul judecătoresc a omis să explice care anume acţiuni de executare nu pot fi efectuate în lipsa debitorului şi în ce mod plecarea debitorului peste hotarele ţării va

face dificilă sau imposibilă executarea. Or, legea prevede expres că interdicţia de părăsire a ţării se aplică doar atunci când prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu.

41. Colegiul civil reține că, simpla menţionare a normei de drept, care acordă posibilitate de a limita dreptul debitorului la libera circulaţie, nu poate substitui motivarea acţiunilor executorului judecătoresc şi aduce o neclaritate în privinţa motivelor pentru care se solicită aplicarea acestei interdicţii.
42. În acest context, Colegiul Civil indică că interdicția de a părăsi țara este măsură excepțională care poate fi aplicată debitorului, când se constată ineficiența celorlalte măsuri de asigurare a executării documentului executoriu, iar pentru aplicarea acesteia, sub aspect probator, se impunea probarea cumulativă a unor condiții: necesitatea restrângerii dreptului la liberă circulație a debitorului; scopul urmărit să fie legitim și să existe o proporționalitate între restricțiile prevăzute de lege și scopul urmărit.
43. Prin urmare, instanța de fond și cea de recurs consideră că dispunerea interdicției de a părăsi țara este o măsură ce restricționează libertățile debitorului și aceasta nu este proporțională, nefiind bine motivată de executor și nici nu este justificată reieșind din natura obligației care se impune a fi executată de către debitor.
44. În circumstanțele date, colegiul civil ajunge la concluzia că recursul declarat de executorul judecătoresc Mașnic Daniela urmează a fi respins ca neîntemeiat cu menținerea încheierii judecătoriei Orhei, sediul central din 16 septembrie 2024, fără modificări.
45. În conformitate cu art. 427 lit.„a” CPC al RM, colegiul civil

Decide:

Respinge cererea de recurs declarată de executorul judecătoresc Mașnic Daniela.

Menține încheierea judecătoriei Orhei, sediul Central din 16 septembrie 2024 în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Mașnic Daniela privind aplicarea interdicției de a părăsi țara față de Constantin Tricolici pe un termen de 6 luni, fără modificări.

Decizia e irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele colegiului,

Judecător: **Natalia Chircu**

Judecătorii: **Dumitru Corolevschi**

Ivan Parii